RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT-LEGAL

NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2472 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY CHỦ NHẬT 14 JUIN 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 3301

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Bắc					Nam				
	Báo in giấy tốt, có phụ trương	Báo in giấy tốt, không phụ trương	Báo in giấy thường, có phụ trương	Báo in giấy thường, không phụ trương	Báo in giấy Pelure	Báo in giấy tốt, có phụ trương	Báo in giấy tốt, không phụ trương	Báo in giấy thường, có phụ trương	Báo in giấy thường, không phụ trương	Báo in giấy Pelure
Một năm	6$ 60	6$ 00	6$ 30	6$ 30	6$ 30	6$ 30	6$ 60	6$ 30	6$ 30	12$ 00
Các tỉnh và các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	9 . 00	»	»	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 20	3 . 30	3 . 30	6 . 00		
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 60	1 . 65	1 . 65	3 . 00		
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 55	0 . 60	0 . 60	1 . 00		

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. L. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

ANNONCES
Decomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion . . . 0$ 20 le c/m
Par contrat annuel . . . 0
Par conditions à par insertion . . . . . 0$ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants

NÓI CHUYỆN TÀU

(Nước Tàu về trước, nước Tàu bây giờ và nước Tàu sau này)

XIII

Trong một nước chia hẳn ra hai chính-phủ, chính-phủ miền Bắc lại chính-phủ, miền Nam, hai tổng-thống, hai nghị-viện, thường có khi cùng một người mà ở phía nay dương thông tư trốc nã, ở phía kia lại thông điện suy tôn, cùng một việc mà ở phía này cho là thủ-công, ở phía kia kể là đại-tội, đối với các nước ngoài thì phía nào cũng nỗi cái hiệu cờ dân-quốc; phía này vay nợ, phía kia cũng vay nợ mà đều kê vào mục công-trái nước Tàu; phía này tranh tiền thừa thuế thương chánh, phía kia cũng tranh tiền thừa thuế thương-chánh, mà đều nhận vào khoản thu nhập nước Tàu! Nực cười đến nỗi những việc giao-thiệp với các nước ngoài, như hồi tổng thống mới [illegible] thành ra chính-phủ Nam diện mừng trước, đại-sứ Pháp phải nhắc chính-phủ Bắc diện mừng sau mà cũng lấy cái danh-nghĩa nước Tàu diện mừng cả, lại như hồi chính-phủ cộng-sản nước Nga thành lập sửa soạn làm lại điều-ước thông-thương với nước Tàu, đại-biểu Nga hết hội-nghị với chính-khủ Bắc kinh lại phải hội nghị với chính-phủ Quảng-đông mà cũng bàn về thương-ước với nước Tàu cả! Như thế chẳng đã là một cái hiện-tượng rất quái lạ lắm rồi ư? Mà nào có những thế đâu, gọi là chính-phủ Bắc với chính-phủ Nam, mà chẳng qua cũng chỉ là cái tiếng gọi hàm-hồ, chứ kỳ thực mỗi miền lại tan nát ra chẳng biết mấy chính-phủ mà kể.

Nói về miền bắc thì từ lúc Trương-Huân phục-tích thất bại, Phùng-quốc-Chương lên nhận chức tổng-thống cho đến lâm bệnh chết vừa một năm trời, trong một năm đó, những tình như Hồ-nam, Hồ-bắc còn là đảng-nhân của Lê-nguyên-Hồng, giận Lê thất vị thì cũng chẳng chịu hẳn ủng-đới trung-ương, mà những tỉnh như An-huy, Hà-nam, Sơn-tây, Thiểm-tây thì đều về phái An-phúc, vẫn theo một cái phương châm của Đoàn-kỳ-Thụy, hết sức tiến hành, mượn cái vấn-đề tham-dự Âu-chiến, mà tập hợp quân lính, mua tạu khí-giới, trữ tích lương thực, vay ngoại-trái hết triệu này đến triệu khác để bồi đắp cái cơ-sở võ-lực thống-nhất của đảng mình, tan cuộc Âu-chiến, thì quân tham chiến lại đổi làm quân biên-phòng, Đoàn giữ lấy binh-quyền mà chế-ngự đảng Trực-lệ là đảng của tổng-thống Phùng cũng nhóm lên từ hồi có đảng An-phúc, bên Trực-lệ chủ hòa bình, bên An-phúc chủ dụng võ, cứ ganh nhau lẳng-nhẳng suốt một năm ông thủ-tướng với ông tổng thống, mà đảng nào đảng ấy, hình như đều đã ngầm vạch phần đất về khuôn vây thế-lực riêng của đảng mình. Lúc tổng-thống Phùng chết, Đoàn cũng vì dư-luận trong nước công kích mình ủng binh chuyên hoạnh, xin từ chức tổng-lý nội-các mà ra ở Thiên-tân chỉ huy các đốc quân về đảng An-phúc, để dẹp an dư-luận, hậu dưỡng thế-lực từ đó về sau, quốc-hội bèn cử một viên ký-cụu không thuộc về đảng phái nào là Từ-thế-Xương ra làm tổng-thống; trong lúc ấy thì miền Bắc lại mọc thêm lên một đảng nữa là đảng Phụng-thiên, cũng với đảng Trực-lệ, đảng An-phúc đã [illegible] thành ra cái hình chân vạc; đầu đảng Phụng-Thiên là Trương-tác-Lâm làm đô-đốc Phụng-thiên từ sau khi dân-quốc Tàu thành-lập, ngầm bố trí vây-cánh khắp vùng Mãn-châu tam tỉnh, đến bấy giờ thế-lực đã tiệm thành, nhân vận nước lung tung, dắp đem đảng-nhân của mình là Lương-sĩ-Di xí lấy cái phần nội-các; bấy giờ nhân dân trong nước đương khát-khao mong mỏi về sự thống-nhất hòa bình, Từ cũng ỡ-à đem cái chủ-nghĩa ấy hiệu triệu các nơi, mở cuộc nghị hòa nam bắc; kết cục nghị-hòa không thành, hai bên ganh nhau mãi chẳng ăn thua gì cả, dư-luận trong nước xôn-xao, đổ tội cho đảng chủ dụng võ xưa nay là đảng An-phúc; Tào-Côn, Ngô-bội-Phu hai tay yếu nhân trong đảng Trực-lệ thừa cơ giao kết với Trương-tác-Lâm thủ lĩnh đảng Phụng-thiên thông điện kể tội đảng Đoàn, Ngô-bội-Phu liền cử binh đánh nhau với tổng-tư-lệnh quân biên-phòng là Từ-thụ-Tranh, nhờ có trợ-lực đảng Phụng thiên, thắng được đội-quân biên phòng mà phá tan đảng An-phúc. Tào Ngô thắng Đoàn rồi thì lại ủng binh chuyên hoạnh gấp mười Đoàn, Từ tổng thống chẳng qua như một ông lão thủ tự, một tí gì cũng phải điện bỏi Tào ở Trực-lệ, Ngô ở Lạc-dương, việc nước toàn ở trong tay hai người thao túng; Trương tuy cũng có công về trận thắng đảng An-phúc, nhờ thế chiếm được cái vị tổng-lý nội-các cho Lương-sĩ Gi, nhưng Tào Ngô chuyên hoạnh quá chừng, nay hạch bộ này, mai hạch bộ kia, nay cho đốc-quân này đòi tiền sắm khí-giới, mai cho đốc-quân khác thúc tiền trả lương quân, oai-thế lấy lừng, khiến cho Lương ngồi cái ghế tổng-các không yên mà Trương phải đến sốt gan nóng tiết; đảng Phụng-thiên với đảng Trực-lệ vì thế lại thành ra xung-đột, Trương bèn ám kết với đảng Tôn-Văn cùng các đảng lính tính khác và cả dư-đảng An-phúc nữa mà dự bị chờ ngày quyết đánh Tào Ngô; Tào Ngô thì cũng vẫn gườm-gườm với Trương, lại có cái giã-tâm muốn hạ bẫn Trương đi để tha-hồ mà quyền hô bách nặc, chuyên ỷ sức dưỡng binh-lực không lúc nào ngơi; cái ngòi lửa chiến tranh hai bên đã dấm sẵn lâu ngày, có một chút việc xảy ra mà thành bộc liệt, quân Trực-lệ cùng quân Phụng-thiên qua một hồi đại-chiến, kết quả Tào Ngô được mà Trương thua, Trương bị bẹp rồi, Tào Ngô càng ngày càng tùng tứ, bỏ tổng-thống Từ, đón Lê-nguyên-Hồng phục vị dự bị đâu đấy, rồi lại đuổi Lê nốt mà đành lấy cái ngôi tổng-thống về Tào; cái xú-kịch đánh tổng-thống này thôi thật đủ vạn trạng thiên hình, nào xúi quân lính hãm hiếp Lê, nào đặt nhiệp chính nọi các quyền thời-cục, nào mua chuộc nghị-viên bằng tiền muôn bạc ức, nào hiếp bách nghị-viên bàu bằng súng lục ô-tô, cố giật cho kỳ được cái đầu hàm vinh-hiển như Viên Tử, Lê là một miếng ngon vẫn rỏ rãi thèm thuồng đã ngấu; đảng Trực-lệ đã giật được cái ngôi tổng-thống, trong hơn năm trời thay đổi đến năm, sáu tòa nội-các: nào Nhan-huệ-Khánh, nào Vương-chính-Đình, nào Hoàng-Phu, nào Tôn-bảo-Kỳ, nào Cố-duy-Quân, được lòng bọn quân phiệt thì lên, mất lòng bọn quân-phiệt lại đổ, chỉ là một cuộc võ nhân chuyên-chế cho đến Tào thất vị bây giờ.

T.

Tin Trung-hoa

(*Havas*)

Lính Trung-hoa với người Hoa-kỳ

Tin Hương-cảng. — Lính của Tôn-Nhạc bắn vào một cái cà-nốt chở bốn người Hoa kỳ. Bốn người Hoa-kỳ ấy bị thương.

(*Indopacifi*)

Việc ở Thượng-hải

K ông có điều gì lạ. Các nhà băng và các công-ty luân-thuyền vẫn đình nghiệp.

Ngoại-giao đoàn cử phái-bộ đến Thượng-hải, chỉ cốt để soạn một tờ trình về mọi việc mà thôi, như vậy có lẽ cũng chưa giải quyết ngay mọi việc được.

Trung-hoa với liệt-cường

Quan tổng-trưởng bộ ngoại-giao cho các đại-biểu liệt-cường một bức thư thứ ba nói về mọi sự rối loạn ở Thượng-hải. Trong bức thư ấy lại nhắc lại rằng việc rối loạn ngày nay là lỗi tại các quan chức ở tô-giới và xin liệt-cường bãi việc thiết quân luật, đem quân xuống tàu, trước khi giới cảnh-sát và giải phóng những người bị bắt.

TIN ÂU-CHÂU

(*Havas*)

Ngày 11 Juin 1925

Tòa nội các Hy-lạp

Tòa nội-các Hy-lạp từ chức.

Chiến-sự ở Maroc

Tin Fez. — Vì quân Riffains tràn vào miền Ouezzan, nên nhân-dân ở đấy phải lánh ra nơi khác.

(*Indopacifi*)

Ngày 12 Juin 1925

Tại cuộc hội nghị quốc-tế kiểm tra khí-giới

Ban chính-trị của cuộc hội-nghị về việc buôn bán khí giới đồng thanh ưng chuẩn bản án văn về việc cấm dùng các phép chiến-tranh trái với luật-pháp quốc-tế và cấm dùng hơi ngạt, và các trùng độc làm khí giới chiến-tranh.

Nước Anh với bản hiệp ước h'o an

Ông Baldwin nói tại hạ nghị-viện rằng hiện nay nước Anh chưa có ý hiệp nước bảo-an với nước Anh, và trước khi nghị viện bàn bạc kỹ-càng, thì không có lập hiệp ước, song nước Pháp và nước Anh đã hợp ý nhau về các điều đại-cương, mà chẳng là nước Bỷ và nước Ý cũng sẽ biểu-đồng tình với Anh Pháp.

Cái thể lệ bảo cử nghị-viên

Thứ dân nghị-viện giao cho ban coi về việc bảo cử xét lời của ông Lambert xin nghị-viện nên vội ban việc lập lại cái thể lệ bảo-cử nghị-viên từng hạt một.

Cải chánh sách tài-chánh của ông Caillaux

Tại hội-đồng của tòa nội-các, ông Caillaux trình bày mọi lẽ về việc cần phải hết sức thanh giảm các số chi-tiêu.

Hội-đồng đồng thanh nhận lời tán thành công cuộc ấy, và ưng chuẩn lời lẽ bức thư của quan Caillaux gửi cho các quan thượng-thư xin giảm các khoản chi tiêu dự liệu lên, cho trong ba phần chỉ còn một phần mà thôi, nhược bằng không thì bộ tài chánh sẽ tự ý giảm đi.

Chiến sự ở Maroc

Quốc vương Maroc tiếp quan Painlevé, có nói quốc-vương coi việc để chánh-phủ bảo-hộ là một việc cốt yếu.

Quan Painlevé, quan Lyautey, và quan Laurent Eynac tới Méknes. Các ngài đi thăm nhà thương, các tướng Daugan, Billotte, và De Chambrun nghênh tiếp các ngài. Quan Painlevé đi thăm mặt trận, buổi chiều mới trở lại Fez.

Ouezzan và miền chung quanh đấy đã đuổi hết nghịch quân.

Ab-Del-Krim có viết thư cho các quận trưng-thành với quốc-vương Maroc rằng nay mai hắn sẽ khai thể công ở Fez.

Tại hội Vạn-quốc

Hội đồng quản trị hội Vạn-quốc ưng-chuẩn bản tờ trình của ông Paul Boncour về các giải quyết cái tranh đoạn của nước Ba-lan, và thành Danzig.

Nước Pháp với Tây-ban-nha

Ông Primo de Rivera có nói người Pháp và Tây-ban-nha đồng lao cộng tác với nhau để trừ các việc buôn lậu ở dưới bể và ở trên cạn.

Ngày 17 này thì cuộc hội nghị của Pháp và Tây-ban-nha sẽ khai nghị ở Madrid.

Tại phía Maroc của Tây-ban nha

Tàu bay của Tây-ban-nha ném bom xuống đồn Ajar.

Đại úy Sadoul với quân lính

Quan tổng-trưởng bộ tư-pháp có hạ lệnh xét việc ông nguyên đại-úy Sadoul can về việc thông phỉ, và xui giục quân lính bất tuân thượng-lệnh.

Tự do diễn đàn

Mấy lời bàn về việc cải-lương hương chính

Vài bốn năm nay, bộ chính-phủ mở lòng khai hóa, ban bố nghị định cải lương, tia cước văn mình đã sớ khắp nơi hang cùng ngõ hẻm ở xứ ta, thì cái quyền áp chế của hương thư, cái tục hủ bại chốn hương thôn, dần dần cũng đã tiêu-diệt đi nhiều, kể sự kết quả ấy, thực đáng vui mừng, mà cũng đáng hâm-mộ lắm thay, nếu lại có người thay mặt chính-phủ mà trực tiếp với quốc dân, để thi hành việc cải lương ấy một cách chính đáng thành thực, thì lòng vui mừng dự hâm mộ lại chan chứa biết bao, những khốn nỗi, những người hưởng cái quyền ấy, chỉ chực biệt mặt quan trên, đối lừa dân dưới, chỉ mơ ghe cho phỉ gia, cho nặng tài là tài chí thân lòng. Ôi! những người đỡ đầu việc cải lương được thực hành, bỏ việc cải lương được, và cũng có một vài hội đồng, ai hiểu nghĩa vụ, biết giữ phận mình cố vì cho việc cải lương được thực hành, nhưng chỉ có số ít mà thôi, bách kể thiên phương, hình hài đã cách, nay đạo sức vẫn nay hương nha hậu chết, mai đạo truyền phiến kia bất khẳng tự hiệu, nào luật khuyết tịch, nào án phạt thân, tình cảnh ấy ai mà chịu nổi, cho nên ở chốn hương thôn ít người kiến thức mà ra nhận lấy chức trách hội đồng là thế, mà lại chức Chánh-hương-hội lại là can bộ nhất, cần phải có người thác thời thiệp thế, trọng nghĩa khinh tài, thì mới càng đáng nỗi, nhiều lần chính-phủ đã nhắc đến, mà quý-báo đã đăng trước « giá được các cụ hưu-quan, rảo ông khoa-mục ra giáp dân, thì càng hay lắm, » nhưng mấy khi các cụ, các ông, cũng những người có đủ tư-cách chịu ra gánh vác cho, vì công việc đã nặng nề, lương bổng lại không có, mà lại phải luồn cái dưới quyền một người tài trí cũng như mình, hay không được như mình, cứ lấy cường quyền mà áp công lý, vụ lợi riêng mà bỏ ích chung, không những thế, lại còn một cách đối đãi với những bực ấy nữa, cũng mày tao mày tớ, cũng những mắng luôn mồm, ký giả được mục kích ở làng kia, bàu được ông tá tài ra làm chánh-hương-hội, cũng bị ông tá có thể ngà đeo ngực, cậy mình quyền thế, hống hách ra oai, vuốt mặt không nể mũi. Ôi! đã là người có học thức, mà sao không hiểu người thế, không nhớ ở thánh có câu rằng: « cái nhân già nhân bằng kích chi, » để là nhẽ tuần hoàn tự nhiên của giới đất. xưa nay không ai đi dịch được, thế thì mình nên tự tôn tự trọng là phải, lại đối đãi một cách như thế, há chẳng tự để tự tiện lắm ru, cho nên những người có tài gánh vác, còn ai muốn cao thiệp với những người đối trên lừa dưới, kiêu nhàn ngạo vật kỳ nữa, vì thế mà việc cải lương chịu muôn phần trắc trở. Nay muốn có những bộ đồng xác đáng, thì kỳ già thiển nghĩ rằng: nếu thỉnh cầu với chính-phủ lập ra một bộ đồng kiểm soát, để trực tiếp với quốc dân, mà ban cho một đạo nghị định, định riêng chức vụ của từng người, để ai cũng biết bổn phận riêng của người ấy, như thế thì không sợ người trên đè nén nữa, mà cũng giảm được cái sức mạnh của quyền áp chế đi nhiều, vậy nay kỳ già gửi lời đường thấy sự bất bình, lấy ý kiến riêng mà bày tỏ lên trên tờ báo, để bạn đồng chí cùng xem, liệu có kế sách gì, kịp tìm phương điều bộ.

Ph. Doanh

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ ngài làm ơn chỉ bảo cho tôi một việc như sau này:

Nguyên trước ông tổ-phụ tôi có tạu một thửa ruộng ở làng khác là ba sào, tự niên-hiệu Tự-đức 26, văn tự ấy viết bằng ký Annam, và viết đoạn mai; đến bây giờ con cháu người điền chủ cứ đòi xem văn-tự để cho lại thửa ruộng ấy, nhưng tôi không cho xem là: vì văn tự không phải bằng giấy tín-chỉ. Thưa ngài, có thể cho xem văn-tự xong mà không cho chuộc có được không? Xin ngài làm ơn chỉ bảo cho.

LỜI ĐÁP. — Vì thứ điền mại mà từ năm Tự-đức 26 đến giờ cũng chẳng chuộc được, buồng chỉ là đoạn mại. Ruộng ấy ông đã hưởng trong bấy nhiêu năm là kỳ vật của ông rồi, còn ngại gì nữa? Năm Tự-đức 26 đã làm gì có giấy tín chỉ. Cứ có phải lại đóng thuế là đủ. Vậy không cần gì phải cho xem văn-tự.

* * *

LỜI HỎI. — Tôi có việc này xin ngài làm ơn chỉ bảo cho, tôi được đa tạ ngài vạn hội.

Nguyên tôi có người em vợ mua hàng ở bên Pháp về đúng, số tiền còn thiếu hơn nghìn quan, sau người em vợ tôi đã tạ thế đi rồi, như thế con cái của người em vợ tôi có phải giả cho hiệu ấy không? Và chủ hiệu có thể kiện con cái người ấy được không?

Lúc mua thì người cha viết thư đứng tên mua những hàng ấy chứ không lấy tên con.

Vậy trước pháp luật thì chủ hiệu có thể kiện đòi người con hay không? Xin ngài làm ơn chỉ bảo cho, tôi được nhờ ơn lắm.

LỜI ĐÁP. — Những người đứng thừa kế phải trả món nợ ấy, không thì người chủ hiệu sẽ kiện được.

Ph-h-L

Ai chế ra khinh-khí-cầu?

Mới đây, tại nhà thương thành Toulouse, quả-vắng một vị có công lớn trong cuộc chế-tạo khinh-khí cầu, ai nghe đến tên, đều động lòng và kính phục: người ấy là ông Clément Ader.

Nhưt sanh ông, là một nhà đại-phát minh. Và ông xuất thân nơi trường kỹ-sư, trước đã giúp vào cuộc tác thành đường xe lửa từ Toulouse qua Bayonne, cho đến năm 1868 ông mới từ chức. Hai năm kể đó, thời có gió ngày nhàn hạ, ông mới cải-lương dây thép nói lại, vì lúc trước còn dùng như ta đương dùng dây-thép nói thành Paris lên đó là lần đầu, năm 1881, nơi cuộc đấu-xảo điện-khí, thiên hạ mới nạp dụng giây thép nói.

Nhắc buổi ngài 14 tuổi, là năm 1854 ngài đã để ý về máy bay. Nên thường lấy con diều bằng giấy cho bay, để mà nghiên cứu. Ngài lại bắt giống đi và bo-hun cho bay, rồi xem cái cách nó mà học. Nhờ đây công như vậy, nên ngài mới đặt đặng sở vọng, nhưng tiếc cho công phu ngài, đã xướng xóm mà không gặp thời.

Ông Clément Ader chế ra một cái máy thứ nhứt, lấy tên là Eole I, đóng từ năm 1886 tới 1888 mới xong. Đến năm 1890 mới đem ra cho bay thử. Ngày 9 tháng Octobre năm ấy, ông Ader ngồi máy cho bay xa độ ngàn mươi thước, có ông Wallier và ông Espinosa đi kiến, vì ưng ông ấy xuất tiền cho ông Ader làm vốn.

Ông Ader muốn cải-lương cái máy ấy, nên đóng ra cái máy Eole II, gần máy cón mạnh hơn nữa. Tháng sep-

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

cembre 1891, ông ngồi máy lấy bay đứng trên một trăm thước, rồi máy lấy lại sa xuống mà phải bư.

Hay lắm lấy ông Freycinet, bỉnh-bộ thượng thư xuất một số tiền 300.000 quan để giáp ông Ader. bước ngài rằng chẳng sao cho cái máy tận-thiện, ấu mỹ, để lúc quốc-gia hữu sự mà dùng. Ông Ader đóng một cái máy mạnh 30 sức ngựa, cân nặng 32 kilos lấy là cái máy tối tinh nhứt trong lúc lấy. Đến năm 1897, cái máy hiệu Eole III đã đóng xong. cánh thì gồng như cánh giới, hai cánh trương ra độ 15 thước, lúc máy cất đóng thì bốn chân vịt trước quay ra như bốn cái cánh lớn vậy.

Ngày 12 Octobre 1897, bay thử vài lần đều đã ưa lòng. Ngày 14 bay đặng 300 thước. Kế máy hư, tế xuống bể một cánh và mấy cái chân vịt đều gãy.

Vì sự rủi đó nên chánh-phủ đình bãi, không vụ tất theo nữa. Mà lúc đó ông Freycinet lại từ chức, quyền bỉnh-bộ về quan thống-soái Billot; quan này cho phép ông Ader bán cuộc phát minh ngài cho ngoại quốc.

Song lòng ái-quốc ông Clément Ader rất thâm, nên dù ông đã thất vọng, buồn rầu, nhưng ông không nỡ bán quyền chế tạo máy lấy cho nước nào cả. Thà ông để mất thấy những sách ông bao lâm công-phu viết ra để thí-nghiệm nghề khinh-khí-cầu trôi mấy năm trường mà đốt hết. Chỉ còn lại kiểu máy Eole III. May thay nhờ kiểu máy đó, sau bạn ngài là ông Jacques may mới noi theo mà chế ra các khinh khí-cầu dùng hiện thời.

Nếu năm 1897, ông Freycinet còn giữ chức bỉnh-bộ thượng-thơ, thì trong năm mười năm kể đó, nghề khinh-khí-cầu ở Pháp đã tấn-hóa nhiều, mà anh em ông Wright không thể bứa dịp mà dành cái vinh-diện khinh-khí-cầu. Mà nếu người ta nghe lời ông trước 15 năm, thì trong tầm giặc rồi chắc không đầy-dựa lắm của, lại bao binh, vì nếu nghe lời ông sớm thì đội khinh-khí-cầu của Pháp mạnh hơn các nước trang-trong nhiều lắm.

(Công-luận báo)

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 3 độ
15 giờ 33 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta.		11	40
— nhì,	—	10	40
— ba,	—	9	55
Thóc hạng nhứt,	—	6	95
— hạng nhì	—	7	30

Giá bạc. — Kể từ ngày 13 Juin 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 l. 40.

Thị giá quốc trái. — Ngày 11 Juin 1925 : 44.10. — 53,20. — 44 45 4 .30. — 66,60.

Tin tàu. — Tàu *Campinas* mang thư sang Pháp nay lại đổi ngày giờ chạy như sau này : ở Haiphong sẽ khởi hành vào Tourane và Saigon sáng t ứ hai 15 juin hồi 11 giờ sáng. Vậy các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 14 juin.

Rước Săng-ti. — Nhà thờ Hanoi sửa soạn việc rước Săng ti (Fête Dieu) đã mấy hôm nay, các cửa võ-ngi các trạm đã thấy dựng gần xong và cột ở hai bên đường đàm rước đi qua cũng đã trồ-ng hết. Chắc là đến rước chủ-nhật ngày mai sẽ vui lắm.

Cuộc rút số công trái Đông-pháp — *Quan báo Đông pháp* ra ngày hôm nay đã đăng những số phiếu công thả Đông-pháp được hoàn tiền lại trong kỳ rút số lần thứ 13 tại tòa Đốc lý hôm 2 juin vừa rồi

Những số lẻ, đến kỳ báo ra ngày thứ hai này hẳn quán sẽ đăng cả.

Các tòa Nam-án. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định đặt tại Hà-giang thêm ba tòa án phụ cho bực sơ-cấp

Tòa thứ nhất đặt tại Saphin và quản hạt gồm cả hạt Mèo là Saphin.

Tòa thứ hai đặt tại Đồng-văn và quản hạt gồm những tổng Quảng-man và Đồng-minh.

Tòa thứ ba đặt tại Hoàng-su-phì và quản hạt gồm cả tổng Tu-nhân.

Chức tư-pháp của các tòa án sơ cấp ấy thi giao cho các quan bang tá Saphin, Đồng-văn và Hoàng-su-phì.

Thi tú-tài tây. — Kỳ thi tú-tài Tây hôm nay mới xong, cái số hôm qua là số tên những người được vào kỳ vấn-đáp đăng lắm là trăng tuyển. Vậy nay đăng như sau này :

Phần thứ nhất

Ban D

MM. Ngô-trực-Tuấn (Bình hạng) Constant Joubert, (Bình thứ), Trần-văn-Long (Bình thứ), Ngô-văn-Tinh (Bình thứ), Ng-quốc-Quyền (Bình thứ), Ng học-Hải (Thứ hạng), Vũ-đình-Huy (Thứ hạng) Phạm huy-Thụy, Louis Lebon (Thứ hạng) Trần văn-Khang(t ứ hạng),Ng-duy-Phong(Thứ hạng), Ng-tự-Vân (Thứ hạng).

Ban B

Mlle About, Bory, Guillot, MM Rude Babaud Dulac, Arnavet, Bùi-ngọc-Ái.

Bản quán tiếp được bài sau này :

Trong quý-báo ra ngày hôm kia, về mục « Kỳ thi bằng tú-tài Tây » có nói rằng : vì hai bài dịch công một đầu-đề giống nhau, cho nên có nhiều người lấy làm kỳ và ngờ rằng có điều lầm-lẫn.

Cứ như chương-trình thi bằng tú-tài Tây tại quyết nhiên là không lầm chút nào. Tôi xin trích-dịch một đoạn trong chương-trình ấy như sau này để khám phá cái điều nghi-vấn ấy :

Lời dặn về các bài thi tiếng ngoại-quốc.

«Bài thi viết.—Bài thi viết có một bài dịch từ tiếng ngoại-quốc ra tiếng Pháp, kế đến lại có một bài dịch phông-chép tiếng Pháp ra tiếng ngoại quốc (Thème d'imitation).

Bài dịch tiếng Pháp ra một thứ tiếng ngoại-quốc phải chọn ở trong một quyển tiểu-văn mà không được dài quá 15 dòng.

Bài dịch tiếng Pháp ra tiếng ngoại-quốc mà gọi là ra theo lối phông-chép, thì phải hợp với cái ý-nghĩa đã định ở trong lời tuyên-cáo của quan Học bộ thượng-thư năm 1902, thuộc về vấn-đề cải-lương sự học các thứ sinh-ngữ trong các trường trung học. Thí-sinh xem trong bài version thì sẽ thấy rằng những điều giải-quyết sẵn sàng mà mình có thể leu ý xem xét để chữa sửa công là giải sai cho đúng mẹo mực được...

(Sắc lệnh ngày 13 février và nghị-định ngày 12 mars 1920 « Lời tuyên-cáo ngày 3 mars 1921 lại định rằng thí-sinh về khóa năm 1921 còn được phép chọn lấy bài version có kế-tiếp bài thème d'imitation hoặc bài luận bằng tiếng ngoại quốc theo như chương-trình cũ »

Như vậy thì cũng có điều lợi cho người Việt-Nam ta thi lấy bằng tú-tài Tây, vì khi ta đi thi lấy bằng lấy thi ta đứng vào cái địa-vị người « Tây », mà tiếng « mẹ đẻ » nên ta bảy giờ đối với ta lại hóa ra tiếng « ngoại-quốc », thành ra ta cứ làm người « tây về », « Tây làm-thời » mà văn nghiên-cứu tiếng nước nhà lại hóa ra hay! hóa ra lợi vô cùng!!

Song khốn một nỗi, người mình phần nhiều cứ hay khinh rẻ tiếng « mẹ đẻ » quá cho nên *không biết, không thể* nuông dụng được cái lợi ấy, cho nên cũng ít người được nuđiểm như quý báu đã nói. Có nhiều kẻ dịch tiếng Pháp ra tiếng Nam một cách « ấy » qua, cho nên bài làm gần bị « liệt điểm » !!! có khi xuýt trượt vì tiếng nước nhà, rồi lại tathản vì bài « Annamite » làm cho hỏng !!, đã vì bài « Annamite » làm hỏng thì lại càng sinh ra ác-cảm với tiếng nước nhà, thực đáng tiếc thay.

Trước kia người đi thi tú-tài Pháp vẫn phải lấy Anh-văn hoặc Đức văn để làm tiếng ngoại quốc thứ nhất (1ère langue aux épreuves écrites) trong kỳ thi viết, nhưng đang mùa thay!, sắc-lệnh ngày 1er juillet 1921 lại cho phép những thí-sinh là người Ba-tư (Perse) hoặc người Việt-Nam được dùng tiếng « mẹ đẻ » làm tiếng chính, thay vào tiếng Anh hoặc tiếng Đức, thực là một dịp để khuyến-khích cho học-sinh ta luyện tập tiếng của tổ quốc, và cũng là một cách nâng cao cái giá-trị của Việt-ngữ mà xưa nay các bậc thức-giả trong nước ta vẫn muốn cho có một cái địa-vị cao quý. Ta mong các học-sinh ta nên luyện tập để cho trước là giỏ tiếng nước nhà, sau là khỏi phụ bụng tốt của chính-phủ đã ra cái sắc-lệnh ngày 1er juillet 1921, trao là cái sắc-lệnh khẩn cho người Việt-Nam tôn sùng [illegible] trọng tiếng mình vậy.

A. C.

Thuốc dương-mai, *thuốc* tả-lị, *thuốc* hen *rất thần-hiệu, bán tại kiệu* **QUẾ-LÂM,** *số* **42 phố Phúc-kiến.**

Aicó bệnh dùng thử sẽ biết hay.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-thơ đã một thời Bắc-đầu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Paris-Salpêtrière Essi.
Ngoại khoa, hài-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM SỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng khám bệnh tại HƯƠNG GIA-LONG, 32, GIÁT NỐI số 236
6301.

Kỳ thi Sơ-học Pháp-Việt năm nay. — Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'études primaires franco-annamites) năm nay ở Hanoi sẽ đặt ba hội-đồng chấm thi là :

a) Học-trò trường phía Bắc, phía Nam và các trường Thực-nghiệm thì ở Hội-đồng thứ nhất họp ở trường Sinh-từ.

b) Học-trò trường Bảo-hộ và học-trò con gái các trường tư thì ở Hội-đồng thứ nhì họp ở trường Bảo-hộ.

c) Nữ học-sinh các trường công và các trường tư, nam, nữ học-sinh các trường Hà-đông, Sơn-tây, Thái-nguyên, Bắc-kạn, Phúc-yên, Vĩnh-yên — trừ Bạch-hạc ra — thì ở hội-đồng thứ ba họp ở trường hàng Than.

Ở Nam-định thì đặt hai hội-đồng chấm thi là :

a) Nam nữ học-sinh các trường tư, nam nữ học-sinh các trường công ở Nam-định, Hưng-yên, Ninh-bình, thì ở hội-đồng thứ nhất họp ở trường Jules Ferry.

b) Nam nữ học-sinh các trường công ở Thái-bình và Hà-nam thì ở Hội-đồng thứ nhì họp ở trường Carreau.

Ngạch Học-chính. — M. Nguyễn-văn-Tuế, giáo tập hạng tám, hiện đang nghỉ ngoại ngạch thì nay được nghỉ hẳn ba tháng rưỡi kể từ 25 mai 1925

M. Chu-Cuân, giáo-học hạng tám ở La mai (Ninh-bình) được phép nghỉ 29 ngày lĩnh cả lương

M. Ng-văn-Than, có bằng Sơ-học Pháp-Việt được tạm bổ thay M. Chu-Cuân trong khi nghỉ vắng. Phụ cấp mỗi ngày là 0$ 50.

Ngạch tư-pháp. — M. Trần-văn-Chương luật-khoa tiến-sĩ nay được nhận làm thư-ký của thầy Boàn-văn-Thuận luật-sư tại tòa Thương-thẩm Saigon và các tòa án Nam-kỳ và Cao-miên.

M. Bertrand Georges, luật-khoa cử nhân, nay được nhận làm thư-ký của thầy Berirard luật khoa tại tòa Thương-thẩm Saigon và các tòa án Nam kỳ và Cao-miên

Ngạch Lâm-chính. — M. Boàn-văn-Nghĩa chuyên-môn tá-sự tại Hanoi nay được thi chức.

BÁN CHỊU

Các thứ Trà sắt dựng bạc, có đủ các thứ kiểu lớn nhỏ, khóa kín, có combinaison, được trả tiền làm nhiều hạn, xin mời đến hay là viết thư về hỏi nhà « LA PERLE » 11 & 13, phố Tràng-thi (Rue Borgnis-Desbordes) Hanoi, và ở đây có bán cả các đồ chơi bày trong nhà, làm quà hay là đem biếu, thật đồ quý đẹp và sang trọng.

Mới các quý-khách chiếu-cố cho.

MỚI XUẤT-BẢN
Một quyển sách để giảng-tập quốc-văn
Quốc-Văn Trích Diễm
của ông giáo Dương-quảng-Hàm soạn
Dày 252 trang — Giá : 0$ 88
Ở xa mua xin gửi 1$ 00
BÁN TẠI NHÀ SOẠN-GIẢ :
Số 98, phố hàng Bông, Hanoi

Ngạch lục sự M Phó quốc-Khanh, thư-ký lục sự hạng nhì tại tòa án Thái-bình nay đổi đi Lạng sơn.

Dịch tế âu bò — Tại địa hạt là g Phủ-lại, tổng Cổ-bài và làng Lập ct i, tổng Thanh-chi, về huyện Kim-anh (Phúc-yên) có dịch trâu bò.

Lời cảm ơn — Chúng tôi có mấy lời trân trọng cảm-tạ các cụ, các ông, các bà, có lòng quý-hóa yêu mến mà đến hỏi thăm, gửi giấy chia buồn, cho đối-phương viếng và đi đưa đám phu-quân thân-phụ, nhạc-phụ, tổ-phụ chúng tôi là :

M. NGÔ-KHẮC-THÀNH
hưởng thọ 60 tuổi

tạ thế ngày 2 juin 1925 tại làng Đại-đình (Hà-ninh).

Trong khi tang-gia bối-rối có điều gì sơ-suất, xin các cụ, các ông, các bà lượng xét thứ lỗi đi cho.

Vị-vong-nhân : Nguyễn-thị Trưởng,
Cô-tử : Ngô-khắc-Bình, vợ và các con.
Ngô đình-Luận, vợ và các con.
Tế tử : Nguyễn-đình-Thuận vợ và các con.

Đồng gia-quyến bái tạ

Trường Công-ích. — Trường Công-ích kể từ ngày 15 juin này thì nghỉ hai tuần lễ, đến đầu juillet mới lại khai trường, nhưng trong mấy tháng hè chỉ học có một buổi sáng thôi. Đến tháng septembre mới lại học như thường.

Sở học-trò trường Công-ích mỗi ngày mỗi đông, nhưng tiếc rằng trường không đủ chỗ mà nhận thêm học-trò nữa. Trong kỳ thi bằng Sơ-học yếu-lược vừa rồi, trường học cũng được ba mươi học trò tràng tuyển, trong số ấy thi phần nhiều là học-trò lớp Sơ-đẳng mà đều đỗ cả phần Pháp-văn nữa.

Cần những thợ làm điện thiệt giỏi.
Hỏi tại : M. Rozier 2, Boulevard Henri d'Orléant Hanoi.

HIỆU BÁO CHÍ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MẪN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở NÀY

CẦN CÁO
Nay bản-hiệu lại cần mua nhiều phiếu quan như là : 4%, 5%, 6% công là phiếu Đông pháp bồ công.
Vậy ngài nào có muốn bán, xin chiếu-cố đem lại ngay cho.
PORCELAINE TONKINOISE
HOÀNG-XUÂN-LÂN
Agent Avenue Henri d'Orléans
(Cuối ngã Trạm lại Hanoi)

CHIÊU HÀNG ! *Kính rợp rất đẹp và rẻ vành dựa đôi mồi gọng ma vàng, thượng hảo hạng giá 1 $ 80 nó 1 $ 00 Toàn dựa đôi-mồi, mắt thấy tinh 0$ 50 Hộp a-lug-om 0$ 30 cước 0$ 20*
PHAN-BÁ-CAN
82 bis, Rue du Chanvre, Hanoi

Ngạch thừa-phái. — M. Đặng-phạm-Lộc cựu học sinh năm thứ tư B trường Trung-học Albert Sarraut, quán làng Hà-bổ tiến, phủ Xuân-trường (Nam-định) được bổ thừa-phái hạng ba hàm tòng bát phẩm văn giai (8.7) và bổ đi tỉnh Hà-nam

Ngạch mật thám. Các người có tên sau này đều được bổ làm công nhật tại sở Mật thám. Lương mỗi ngày 0$7 :

MM. Đào-xuân-Hà, Lê-đình-Nhu, Nguyễn-văn-Nhơn, Vũ-văn-Đức.

M. Tăng-bá Sinh, được bổ làm công nhật sở mật-thám, lương mỗi ngày 1$00, thay M. Phạm-đình-Khai, vì sức yếu phải thôi hồi

M. Nguyễn-văn-Hoan, phó quản hạng nhì tại sở mật-thám, bị giáng xuống hàng cảnh sát hạng nhất.

LE SIGNE DE ZORRO ! Phim ảnh này đã bắt đầu chiếu tại rạp CINÉMA PALACE từ tối thứ tư 10 Juin vừa rồi, được nhiều quí-khách Tây, Nam đến xem rất đông.

Ai ai cũng đều khen DOUGLAS FAIRBANK là một tay nhà nghề sành sỏi, lại thêm được võ lực lạ thường, đóng vai ZORRO rất khéo, ra trò lúc nào, cả rạp cũng vỗ tay vui cười rầm rĩ.

Rạp CINÉMA PALACE đã là một rạp rộng mà người xem từng trên, từng dưới, chỗ nào cũng đông.— Thế mấy biết người mình cũng đã hiểu sự Cinema là một sự tiêu-khiển có lý-thú vậy.

Phim ảnh này còn chiếu mãi đến tối thứ ba 16 Juin, chắc tối nào cũng được người mình đến xem đông.

Kể được xem một phim ảnh vui cười có lý-thú, không hại gì đến chi-não, như phim ảnh « LE SIGNE DE ZORRO » này cũng là it có lắm.

Trẻ con xem thật là có ích :

Bắt chước được lắm sự hay, thông thấy được tinh tình của một người có chí-não nào xa : Hưởng được những sự vui, cách hức nhà nhã nhẹ của một tay sành-sỏi *các cuộc thể thao.*

Xin bình-phẩm để bà con mình thích Cinéma nên chú ý, chứa xem nên xem, mất đồng tiền mua vui mà hưởng được cuộc vui như cuộc này mấy là đích đáng đồng tiền vậy.

Quan Cốc-tơ Bi-cơ-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ con.
Ngày nào cũng có mặt chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi, ống nói 314.
Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người ở, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

AU CINÉMA TONKINOIS
13 rue des Eventails
Từ thứ sáu 12 juin đến thứ hai 15 juin 1925
L'INTRÉPIDE CANADIENNE
Gia-mã-đại nữ-anh-hàng
Phiêu lưu tiểu-thuyết
Cả thảy 15 hồi
Do Miss. Helen Holmes và Thomas Lingham diễn
Mỗi kỳ đổi chương-trình chiếu ba hồi :
Mỗi tuần lễ kể từ ngày thứ sáu đến hết ngày thứ hai
Hồi thứ 7. — Một cái tòa ve hầu bí mật.
— 8. — Một việc mưu hại gớm ghê.
— 9. — Trước sự chết.
MALEC VỚI MA
Hài kịch có hai phần
Thứ bảy 13 Juin hồi 17 giờ 30,
Chủ nhật 14 —
Buổi ban ngày giảm giá

66 218

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lộ qui nghĩ thầm : Nếu ta nói thật là theo đảng giặc ở *Lương sơn-bạc* thì ắt mẹ ta không chịu đi nào, chi bằng ta tìm cách nói dối cho xong việc.

Lộ-qui nghĩ vậy, liền nói với bà mẹ rằng :

— Bây giờ *Thiết-ngưu* con đã được làm quan rồi, vậy nên về đây để đón mẹ đi.

Người mẹ nói :

— Nếu vậy thì còn gì hay bằng ! Nhưng bây giờ mẹ làm thế nào mà đi với con cho được.

Lộ qui nói :

— *Thiết-ngưu* này xin công ra đến ở ngoài cõi, rồi thuê một chiếc xe cho mẹ ngồi.

Người mẹ nói :

— Còn đợi anh con về, sẽ cùng nhau thương nghị.

Lộ-qui nói :

— Đợi làm cái gì, mẹ cứ đi với con là xong.

Lộ qui vừa toan cõng mẹ đi thì bỗng thấy *Lộ-đạt* về, tay xách một đồ nặng. Khi vào tới cửa, *Lộ qui* vội-vàng sụp lạy mà thưa rằng :

— Bấy lâu em mới lại được gặp anh.

Lộ-đạt mắng rằng :

Về đây làm gì ! Mày lại định đổ vạ cho ai đấy !

Người mẹ nói :

— Bây giờ *Thiết-ngưu* đã được làm quan rồi, vậy mới về đây để đón mẹ đi đó.

Lộ đạt nói :

— Xin mẹ chớ tin lời nó nói. Năm xưa nó đánh chết người, làm cho con bị công cốc, khổ-sở muôn vàn. Mới rồi nó lại theo đảng giặc ở *Lương-sơn-bạc*, cướp phá pháp-trường, làm náo-động cả *Giang-châu*. Hôm trước quan phủ *Giang-châu* đã thu hồ nó và bắt con phải chỉ-dẫn đi tìm, may nhờ được ông chết con đóng liệu cho, hắn với quan phủ, nói là hơn mười năm nay nó đi mất tích, không thấy về đến nhà, hoặc giả có người trùng họ trùng tên mà mạo nhận nguyên-quán ở đây chăng, vì thế con mới không phải bắt. Hiện nay quan trên yết bảng treo giải, hễ ai bắt được nó thì thưởng ba nghìn quan tiền. Sao nó cũng chết đi cho rồi, lại còn dám về đây mà bảo nói láo.

Lộ-qui nói :

— Thân-huynh chớ nên nóng-nảy ! Bây giờ thân-huynh cũng trông cho tôi lên nói cho cùng được sung-sướng chứ sao !

Lộ-đạt nổi giận, toan đánh *Lộ qui*, nhưng biết rằng sức mình đánh chẳng nổi nào, mới đặt đồ con xuống đấy, rồi tức khắc đi ngay.

Lộ qui nghĩ thầm Anh ta đi chuyến này, tất nhà ta gọi người đến bắt ta, hãy giờ ta chạy sao cho thoát, chi bằng ta đi ngay bây giờ là hơn. Anh ta xưa nay chưa từng trông thấy sổ bạc lớn bao giờ, nay ta để lại một đỉnh bạc lớn 50 lạng ở trên giường này, khi anh ta về trông thấy, tất nhiên cũng người lòng mà không đuổi theo bắt ta nữa.

Lộ-qui liền cởi khăn gói lấy ra một đỉnh bạc lớn để ở trên giường rồi bảo mẹ rằng :

— Thôi, để con cõng mẹ đi là xong

Người mẹ nói :

— Bây giờ con định cõng mẹ đi đâu ?

Lộ qui nói :

— Mẹ đừng hỏi làm gì ! Đi đâu được sung-sướng thì thôi.

Lộ qui cõng mẹ lên vai, tay chống ngọn gậy đào bước bước ra, sợ học con đuổi theo kịp. Lại nói chuyện con *Lộ-đạt* chạy đến báo với ông chủ, rồi đem mười người trang-khách bôn-ba đi khắp nơi, lấy làm vội-vàng sợ hãi, gọi mẹ *Lộ-đạt* ra mà hỏi rằng :

— Thiếu-gia nhà ta đi đâu ?

Người mẹ ở trên lưng nói :

— Con cõng *Lộ-qui* đi chơi.

Lộ-đạt thấy đỉnh bạc, nghĩ thầm trong lòng rằng : *Thiết-ngưu* đã bạc lại đây mà cõng mẹ đi thì trốn đâu cho thoát, quyết nhiên bọn *Lương-sơn-bạc* có người cùng về với nó, nếu ta đuổi theo thì tính-mệnh khôn toàn. Phen này tất nó cõng mẹ ta về nơi sơn-trại để nuông dưỡng cho được sung-sướng.

Mọi người không thấy *Lộ-qui* đâu cả, chẳng còn biết làm thế nào, *Lộ-đạt* nói với mọi người rằng :

— Bây giờ nó cõng mẹ đi đi, không biết đi về đường nào. Con đường nhỏ ở đây rất nguy-hiểm, làm thế nào mà đuổi bắt được nó !

Mọi người cùng nhau thương-nghị hồi lâu, rồi lại ai về nhà nấy. *Lộ-qui* cõng mẹ ra đi, chỉ sợ *Lộ-đạt* đem đồ xanh lớn, mới đặt mẹ ngồi đấy, dụng ngọn giáo ở bên cạnh, rồi bảo người mẹ rằng :

— Mẹ cứ ngồi đây, để con đi tìm nước cho mẹ uống.

Lộ qui nghe thấy tiếng nước suối chảy rất rào, mới đi loanh quanh hai ba trái núi để tìm đến bên ngòi. Khi tới nơi, lấy tay vốc nước, nếm thấy mặn mặn hơi, rồi nghĩ thầm rằng : Bây giờ ta biết làm gì mà mang nước đến cho mẹ ta uống ! *Lộ-qui* nghĩ vậy, liền đứng ngay dậy, trông trước nhìn sau thì thấy ở trên ngọn núi xa xa có một tòa cổ miếu.

Lộ-qui nói :

— Tốt rồi !

Nói xong, lách qua bụi cây, trèo lên đến nơi, đẩy cửa bước vào thì trông thấy là một cái điện thờ *Tứ-châu đại thánh*, trước mặt có một cái lư hương bằng đá. *Lộ-qui* giơ tay nhấc cái lư hương, không ngờ lại dính liền vào bệ thờ làm một.

Lộ qui cố nhấc mãi nhưng không thể nào nhấc nổi, trèo mình lay cả cái bệ thờ, đem ra chỗ thềm đá, ghé lấy cái lư hương, đưa xuống dưới ngòi, đúng cỡ khô sát rửa cho thật sạch, rồi múc đầy một cái lư-hương nước trong, hai tay bưng lên, lại lật-đật theo con đường cũ lên núi.

Khi đến chỗ từng đá ở bên gốc cây thông, ở đằng mọ mẹ đâu, chỉ thấy có ngọn giáo vẫn dựng tại đấy.

Lộ qui gọi :

— Mẹ ơi, nước !

Gọi ầng thấy thưa, mà cũng không biết lông tích đâu cả. *Lộ qui* luống-cuống, đặt lư hương xuống đấy, ngẩng nhìn bốn mặt, nào thấy đâu nào. Đi độ hơn ba mươi bước thì trông thấy trên đám cỏ có vệt máu. *(Còn nữa)*

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo.
15 châu kính
Mặt và kim có chất dạ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Ber . — HANOI

金泰正號獅子茶名

TRÈ ĐẦU XUÂN CHÍNH HIỆU
KIM-THÁI ĐÃ TỚI

Bản-hiệu mới nhận được các thứ trè chính ở Vũ-gi-sơn mới sang,nào được nước được hương, các ngài đã dùng qua chè của bản-hiệu, vậy xin quá bộ chiếu-cố cho lấy làm hân-hạnh lắm. Xin tạm kể ra vài thứ để các ngài rõ.

Kim-thái,	Lâm-mậu,	Thiên-thái,
Công-thái,	Tam-hỷ,	Tam-nguyên
Như-ý,	Ngũ-phúc,	Minh thái,
	Kim-mậu.	

KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
2101

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dưỡng tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Uroformine

Giá 1$80 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu qua kỳ sở vọng.

Nếu phải gắng, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh, chớ có chè đợi nữa, nên dùng ngay !

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá liền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến nhà mới, thì gửi cho báo-quán cả giấy quấn báo, chớ lại thế nhờ thì báo rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai báo (0$12) bằng tem cũng được, để nhà tiện giấy quấn khéo.

Nếu ai không gửi tiền theo thì cứ đề ngày ấn thay cũ hoặc phải trả tiền mua báo.

Như có ngứa khó chịu vậy thì phải dùng **Pommade Cadum** thoa hết tức thì.

Ăn hối hay trả thù. — Hồi hai giờ chiều hôm qua 12 juin lúc xe điện đến Bạch-mai, có đám người đứng vòng trong vòng ngoài xem đều lao nhao nó rằng : « Đánh người ta như thế thì không phải là ăn hiếp.... » Nghe thấy vậy, tôi liền lại xem, thì thấy người đàn-bà chửa vượt mặt đầu tóc rũ-rượi, mặt mũi tím bầm cả lên, nằm sóng soài ở ngay cửa một cái nhà hai tầng bán hàng lạp vật và chỉ thở ti oi thóp chứ không kêu la gì cả. Tôi liền hỏi thăm phu điếm tay cầm thanh nứa đứng gác đẹp người đứng xem thì lần lối rằng : « Người đàn-bà chửa đó bán nước mắm ở ga cho nhà nọ, lúc lại đòi tiền thì cả hai vợ chồng người mua chịu lỗi ngay người bán nước mắm vào trong nhà rồi đánh tái bụi cho đến lúc người bị đánh ngã vật xuống thì mới kéo ra để ngoài cửa. Tôi có ý ăn ở quanh song không có ai là người có trách-nhiệm tuần phòng lại khỏn xử, hoặc giả hai vợ chồng người kia quá hung nhỡ tay ra rồi thì ra sao ? Gớm thật, vợ chồng nhà nào mà hung tợn thế, đang giữa lúc ban ngày mà giở thủ-đoạn hiểm hiếp người làm vậy ? Đừng có tưởng lối người ta vào trong nhà để đánh, rồi vu va được đâu. Ngộ nhỡ quá tay thì liệu có khỏi được vòng luật pháp không ? Nếu người đàn-bà chửa ấy có điều gì trái ý với mình thì hiền gì cách xử trí mà lại phải giở đến đến võ lực ra. Không nhớ câu « không đánh được người mặt đỏ mà vang, đánh được người mặt vàng như nghệ » hay sao ?

Nạn ô-tô. — Hồi 11 giờ rưỡi hôm 12, chiếc ô-tô số T. 1202 của một ông Tây làm ở sở Vô-tuyến đi đến góc đường cái quan và đường Khâm-thiên đè phải Nguyễn-Đức 49 tuổi, làm ruộng, quan làng Tượng-công Hà-đông. Người bị nạn bị vài nơi xây xát ở chân phải.

Một nhát dao. — Hồi 10 giờ hôm 12 Nguyễn-đức-Tông 32 tuổi ở số nhà 46 đường số 86, khi đi đến trước cửa chùa Châu-long bị một nhát dao đâm vào ngực. Người bị nạn đã phải vào nhà thương buộc thuốc.

Nạn xe điện. — Hồi 1 giờ hôm 12, tên Tạ-văn-Phượng ở đường Huế bị chiếc xe điện va phải bị thương ở đầu nhiều đã phải đưa vào nhà thương buộc thuốc. Xét ra là vì thằng bé này vô ý cho nên nỗi thế.

HỘI CHỢ HANOI

Năm nay sẽ bắt đầu khai cuộc Hội-chợ từ ngày 29 Novembre đến 13 Décembre 1925.

DÙNG KHÔNG HẾT, MUỐN BÁN BỚT :

Đồ trắc phiến, đồ trắc vụn ;
Salon, tủ-chè, sập toàn bằng trắc
Hỏi tại số 209 phố Tiên-Tsin. Buổi trưa từ 12 giờ đến 2 giờ. Buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ

CÓ ĐI MỚI BIẾT :

Hiệu V. DEMANGE, 40, phố Henri d'Orléans, Hanoi, hiện có nhiều thứ vải mùa nực, đã các thứ người Nam hay dùng, giá rất hạ. Mời các quý-khách lại xem thì rõ.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, rằng 2 viên chiều 2 viên, trước khi ăn cơm
Giá mỗi lọ : 0$90

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội 14 Juillet năm nay. — Chiều thứ hai này 15 juin 1925, hồi 8 giờ 45 ban thành viên của hội-đồng thành phố sẽ họp để bàn định chương trình về ngày hội 14 juillet năm nay.

Ngã tự trên gác xuống. — Trưa hôm kia một đứa con gái, tên là Nguyễn-thị-Am 18 tuổi, ở với Mme Trần-thị-Hai, buôn bán, số 104, phố Bonnal, đứng chơi quẩn áo ở trên gác thượng cao chừng 6 m. chẳng may trượt ngã xuống sân, bị thương nặng ở đầu. Đã lập tức đưa vào nhà thương để chữa.

Cũng định đi tây. — Linh cảnh-sát vừa bắt được tên Ng-tiết-Kiu trốn xuống tàu Amecore định sang Marseille, mà không có giấy má gì cả. Hiện tên ấy đã cho lên bến Ninh-hiệp để đưa về Hải-phòng.

Hội Trí-tri. — Tám giờ tối thứ năm 11 Juin 1925 hội Trí-tri họp đại-hội-đồng thường-niên lần thứ hội quán phố Đường cát khô ngồi bình là lễ bổ-hội-viên là dự hội-đồng không được một phần ba nên theo điều-lệ hội lại phải hoãn đến thứ sáu 19 Juin sau.

Cẩn tắc áy giáo. — Hội Trí tri có nhờ bà-quan đăng mấy lời sau này :

Hội Trí-tri Hải-phòng cần một thầy giáo ở bằng thành chương ; hoặc sư-phạm, lương-bổng cao, để quản-đốc nhà trường của hội. Ông nào muốn giúp bản hội xin gửi đơn và bản sao văn-bằng cho ông chánh-hội Trí-tri là M. Ng-hữu-Tan dit Sen, Boulevard Bonnal Haiphong.

HÀ-ĐÔNG

Huyện mới. — Huyện Hoàn-long cũ ở thấp dột nát, nên quan trên đã giao sở Lục-lộ sửa lại đình Đại-lý cũ (tức là chỗ quan trợ-tá ở trước) làm buồng giấy và nhà ở cho quan huyện. Công việc sửa sang đã hai năm nay, nay đã làm xong, đến ngày chủ nhật 14 juin này, quan huyện sẽ dọn ra huyện mới. Chỗ ấy ở giáp đường xe-điện Hà-đông, ngay trước trạm Thái-hà ấp, sáng khai cao ráo và tiện đi lại hơn huyện cũ.

Lợi dụng [illegible] Thấy nhiều người đồn về câu chuyện không có thịt lợn cho dân thành phố ăn từ hôm 5 đến 9 Juin vừa rồi, cho nên ký-giả muốn nói cho rõ đầu đuôi câu chuyện kẻo miệng ăn cũng quá mà nhoi nói cũng trong.... Ký-giả đã hỏi cẩn thận tại sở Thú y. Chỉ vì hai cái nồi ở lò sát sinh hỏng nát cho nên hàng thịt nghỉ hàng mấy hôm để chờ sở Lục-lộ thay nồi mới. Nhân dịp ấy mà có kẻ làm lậu thuế mà bắt cứ lợn xấu lợn tốt cũng bán ở các chợ và vùng ngã quê. Nhưng mà ta của lạ gì cái lòng tham lợi như thế nữa, đến như trâu bò cuất dịch lợn gà chết toi cũng đào trộm để bán, mà cả người mua lẫm khi biết, tham rẻ cũng mua. Năm ngoái về độ tháng chạp sở Se-đầm bắt chôn con chó dại, chôn sáng đến chiều thấy hố không. Suy đó đủ biết ta còn lâm mới hiểu thấu thế nào là vệ-sinh ! Lò sát-sinh vẫn có người sở Cảnh-sát trông coi và tuần, không có lẽ hàng thịt lập tâm hãy nọi đồ dùng được ; trâu bò lợn không tật bệnh thời có dấu đóng ở đùi bằng dìu sắt nung đỏ, rồi đến 3 giờ sáng mới được mang làm thịt, đã có người coi lò khám dấu ; đến 5 giờ sở Thú-y khám xét thịt, như vậy thiết tưởng man trá cũng khó lắm.

Còn như thịt trâu trắng hay lợn sề, lợn lang tại làm sao mà chẻ ? Ký-giả còn nhớ mới đây có ông Thú-y thanh-tra xuất bản một quyển bằng quốc-ngữ nói về vệ-sinh và các bệnh loài vật nuôi, có đoạn nói rằng : « Người Annam tuyệt thịt trâu trắng, thịt « lợn sề (lợn nái đã đẻ) là độc, và « nhất là độc cho những người ốm, « người mới khỏi, đàn bà mới ở cữ và « những người yếu đuối. Tuồng như « thế thực là nhầm và đừng nên « tưởng nhầm như thế nữa. Thịt trâu « trắng cũng như trâu đen (ta không « dùng trâu trắng mấy là vì nó yếu, « cho nên có câu trâu trắng đi đâu « mất mùa), thịt lợn sề cũng ngon « như thịt lợn khác. Vì nuôi lâu « năm thịt nó hóa ra cứng. Chỉ vì « huyện hoặc và không nghĩ chín mà « cho thịt trâu trắng lợn lang không « ngon lại độc nữa. Những sự bịa đặt « như thế thì làm cho chậm tiến bộ « những sự lợi thôi ».

Nói tóm lại từ hôm 10 Juin đã có thịt bán ở chợ tỉnh rồi, can hi ta phải tô điểm thêm cho câu chuyện nhỏ mọn thành to, thế mới biết trong làng cũng vị miếng ăn mà sinh ra nhiều điều va không. Khổ thật !

K. X. lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-TRỊ

Thi bằng Sơ học Pháp-Việt. — Hôm 2 juin đã bắt đầu thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'Etudes Primaires Franco Indigènes)

Số học-sinh ứng thi được 42 người mà trúng tuyển được 29.

Chỉ ba hôm 4 juin thi xong thì hội-đồng diễn thu ết đã đi thẳng vào Huế để sát hạch học trò Thừa-thiên.

Vậy có lời mừng các cậu tân khoa.

Tiền trợ cấp cho một hàng cơm tây. — Mới có nghị định cấp một số tiền là một nghìn bạc (1000 $) cho M. Fajolle, chủ hàng cơm tây ở Cửa-tùng, về năm 1925.

Số tiền ấy trích ở chương thứ 17, khoản thứ 2, đoạn thứ 3, sổ chi tiêu Trung-kỳ năm 1925.

ANNONCE LÉGALE

PHÒNG GIẤY LUẬT-SƯ BONA
26, Boulevard Gia-long, Hanoi

LỜI CẦN-CÁO
các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích

Nay cần-cáo để các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích biết rằng, vì muốn thanh-toán hội ấy, nên ngày 4 Mars 1925 tòa án Tây ở Nam-định có án nghị rằng các nhà có cổ-phần trong hội ấy, trước ngày ba mươi tháng juin năm một nghìn chín trăm hai mươi nhăm, phải đem giấy cổ-phần nộp tại ông lục-sự tòa-án Tây ở Nam-định, phải ánnh theo một cái giấy (bordereau) kê tính-danh người có cổ-phần cùng số cổ-phần để-nạp.

Quá hạn ngày 30 juin 1925 ấy thì giấy đem nộp không nhận nữa, và bấy giờ sẽ chiếu những giấy đã nộp đúng hạn mà soạn một bảng phân phát tiền nong, để đệ tòa ưng-chuẩn.

Thay luật-sư Bona mắc bận ký tên không rõ.

(1) M. le Greffier du Tribunal de Paix à Compétence Etendue de Nam-định.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

NƯỚC-HOA, XÀ-PHÒNG

Nước Cologne GIRAUD 70°	Một lít :	25 fr. 00
	Nửa lít :	14 fr. 00
Dentol, thuốc đánh răng	Một ống :	3 fr. 25
Bàn chải răng, ống thủy tinh, nút kèn		8 fr. 00
Son DORIN đánh môi	Một ống :	2 fr. 75
Gương soi cầm tay 17×11 c/m		10 fr. 00
Phấn thơm	Một hộp bán xon :	4 fr. 00
Xà-phòng Santol Gilot	Một hộp ba miếng :	8 fr. 50
Xà phòng đánh răng Gibbs	Một hộp :	6 fr. 00

BOITE POSTALE N° 40

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Nay mai bản-hội sẽ diễn một tích hát cải-lương « Quả chợi nên phải » trong ấy có đủ các lối ca, lý, như lý Phúc-kiến, Ngâm tứ tuyệt, ca Tứ-đại-cảnh, vân vân và tích « Hương tây liếp » là vở chèo cải-lương soạn thành được hơn 30 điệu hát. Hai tích hát này rất là hợp với luân lý thời nay.

Tối thứ bảy 13 Juin 1925

ĐỨC BÀ THƯỢNG NGÀN

Có lòng vì nước cứu dân
Uy linh rầy khắp xa gần cõi Nam

Tích này có luyện tiếng mường và tiếng quan-hỏa, nghe rất là êm ái. Vui nhất là chỗ các chầu bà giang trần.

Tối chủ-nhật 14 Juin 1925

QUẢ CHƠI NÊN PHẢI ??? !!!

Tích hát cải-lương theo lối mới, diễn lần này là lần thứ nhất. Tích này luyện tập đã lâu, nay được hoàn toàn cả. Có đủ các lối ca lý như ca tứ đại oán, lý Phúc-kiến, ngâm Tứ-tuyệt, ca hành-vân, ca nam-thương, vân vân. Soạn giả tình nguyện ra đóng vai chính. Những vai kép ra đóng trò toàn những tay tài tử tông sư tại các sở và toàn những đào hay của hãn-hội cất ra đóng. Tích này rất là có luân-lý và toàn câu hát mới thực là hợp với tình cảnh thời thế bây giờ. Xin các liệt-quý chiếu cố đến xem đông cho. Đúng 8 giờ tối thì khai diễn. Xin giữ chỗ ngồi trước kẻo hết. Có bán vé trước từ tối thứ bảy.

Tối thứ hai 15 Juin 1925

THỔ ĐỊA NUÔI CON

Sự tình trời thấu đất thương,
Tấm lòng trinh thực, mảnh gương treo đời.

Kính bạch.

BÁO CÁO VIỆC RIÊNG

Chúng tôi kính trình các quan, các ông và các bà biết rằng nhà chúng tôi không may có tên Nguyễn sĩ Bổng (dit Cả Gốc) vừa cầm vừa điếm mà lại hát sách có bạc, thường hay về chuyện đi xin tiền. vậy từ nay nó có đặt điều để đến quấy nhiều, xin các quan, các ông và các bà đuổi đi cho, chúng tôi cám ơn lắm lắm.

Kim-Giang gia quyến
đồng kính cáo

Hiệu kim-hoàn

昌 進
HOÀNG-QUANG-THIỆN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng cùng tuổi. Các ngài chiếu-cố lại nhà sẽ xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Bộ-các phụng lời chỉ-dụ phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng cần MONTÉS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên ưa thưởng trước lợp phê thì gửi cho qui được phong vào đây để thưởng-ca.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài báo này.

Rượu DUBONNET
là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Nước-non-Quyên nữ-sĩ

MMMCCCXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tên kinh xưa nay vẫn một lòng,
Bệ ngọc Tử-vương cao mấy bậc,
Bia xanh phối-triết dựng hai dòng,
Mỗ-mang miếu-mạo đời vua Lý,
Tư trưởng văn-thi giống họ Hồng,
Gió Á giăng Âu chừng thịnh nhỉ,
Nùng càng cao lại Nhĩ càng chong,

MMMCCCXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu-mạo này xem vẻi núi sông,
Cửa Khổng văn-thi màu tuyết nhạt,
Nhà Nùng hoa cỏ bóng trăng trong,
Thói man rũ sạch sông Thù-Tử,
Dấu thánh thơm bay cõi Lạc-Hồng,
Mở lối Á Âu từ đấy nhỉ,
Làm gương khoa-giáp để soi chung.

MMMCCCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dậu bể bao lần có chuyển không ?
Nhật-nguyệt sáng soi nền đạo thống,
Cang-thường cao ngất chốn xuân-phong,
Khoa Lê bảng Lý còn duyên dấu,
Cửa Khổng sân Trình trải mấy đông,
Văn-vận dù đành khi biến đổi,
Nhĩ-Nùng còn vững miếu nguyên-phong.

Đặng-Đức-Chinh, Bắc-giang

MMMCCCXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu Không dài ghi với Nhị-Nùng,
Ngoại tâm trăm năm còn xán-lạn,
Hơn hai mươi triệu vẫn tôn-sùng,
Lý Lê xây đắp nền Chu-Lỗ,
Hồng-Lạc thơm lừng cõi Á-đông,
Bia đá cung-tường còn vững đó,
Mảnh gương kim-cổ phải noi trông,

MMMCCCXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tự cổ sinh-lai đạo học thông,
Miếu vũ lưu-danh in đá bảng,
Cung-tường khai-hóa vững non sông,
Phồn-hoa cảnh mới chiều suy-thịnh,
Luân-lý nền xưa vẫn kính sùng,
Học-vấn ngày nay tuy cải cách,
Y-quan lễ-nhạc phải noi trông.

Nguyễn-trọng-Thiện
6 rue Nam-ngư, Hanoi

MMMCCCXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Có phải đây là Không-miếu không,
Ba sáu phố-phường thay đổi khác,
Một nền phú-mỹ phụng-thờ chung,
Tượng ai tô đó vua Trần-Cảnh,
Miếu dựng bao giờ Lý thánh Tông,
Dậu bể đến nay phong-hội mới,
Cung xưa tường cũ vẫn tôn-sùng,

MMMCCCXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu dựng nơi nào có biết không,
Thành-quách phía Nam nơi cửa Giám,
Triều-đình nhà Lý dựng thành cung,
Mạch vàn Tử-thủy đầy sông Nhị,
Mối đạo Quy-mông khắp núi Nùng,
Trải Lý Trần Lê bao thế-kỷ
Cung-tường trường đối với non sông,

Phạm-văn-Bắc, Giáo-học, Phúc-yên

(*Còn nữa*).

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS
48, *Rue des Cantonnais*, 48
Hanoi (on kin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bán-hiệu có bán hoàn các thứ vải nhiều, hàng tân nhiều tấm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng in (Bắc-kỳ như the, nuyền, lĩnh, lụa, bâng, quế, vân vân và hàng Saigon như lĩnh, the, vân vân.
Nay mới có đủ các thứ, lãng thâm, mapo đen và nâu mặt rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chớ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các nơi, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.
Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, cần ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch
2010 YU-WO-TSEONG

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một ống sáu cachets

省電 耐用

防海里第南洋行

Độc-quyền đại-biểu : DIETHELM & Cie
46, Avenue Clémenceau, Haiphong

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Sté Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19 et 23, Longacre Hill, LONDRES

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHẤN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Có cách chữa rôm sẩy, tiện điều nhất, là bôi nước có phấn SUDOL và các nhiều phấn

SUDOL một gói giá **0$50**

Dùng rau thơ ấy để chữa ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kế-nghiệp

Lập lự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐỔ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . .* Giá: **1$25**
GRANULÉ HISTOGÈNE QUE *Thuốc hạt . . . .* Giá: **1.25**
Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.
DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (ta thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn nọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá: **1$30**
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh rao rất là linh hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . .* Giá: **1$25**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản hiệu xin trả lời ngay

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

● **Giá mỗi chai : 1$40**

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi

Thuốc hiệu
ASPIRINE
DES
USINES DU RHÔNE
là thuốc để uống trị những bịnh : Nóng lạnh, sổ mũi, rệm mình các chứng rất cứ Nhứt đầu, nhứt óc, nhứt răng Đau mình, đau mấy, đau lưng Nhứt gân cốt, trật cổ có bán cùng trong các nhà bán thuốc Phải đòi hoỉ cho đăng hiệu "USINES du RHÔNE" mới chắc thuốc tốt, tinh trong và thiệt hiệu-nghiệm

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này : Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mặt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết mới.
Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay bị kim huyết sinh ra rắc phải, làm cho hay ho nổi nóng thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết kiến hiệu, giữ bệnh gì thế nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẻo các khớp xương, lên bã cỏ tuổi mắc lộ bình nguyệt rồi mà sinh ra các chứng bệnh, giốt đầu đau tim vì huyết sấu, đau thận, bóng gân, vì bệnh trỹ

Thuốc này cũng là một thứ thiết độc rất tốt để trị những bệnh về bệnh giang mai cổ pha ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc này. Mỗi lọ giá . . . . . **1$80.**

Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỎ!
NÊN CẨN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÔN MỎI ĐI.
NÊN MUA KHÍ DỤNG

S. A. C. M. TOÀN BANG **THÉP NGUYÊN**

CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI
CÓ CHỨA SẴN NHIỀU - TIẾP ĐƯỢC THƯ GỬI MANG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Muốn mượn một người thợ làm điện (électricien) cô xe Auto thật giỏi, lương bổng rất cao.

Ai sành nghề hỏi tại

« GARAGE BOBILLOT »
Số 7, cạnh trường Y-viện, Hanoi

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua thứ nhất nó : Ngày 20 quan và trong 11 tháng nữa thêm đồng 2 quan theo như các điều khoản nói trong tuất. Như vậy, mỗi ngày chỉ để ra mấy xu cũng thế mua được (1u có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền số thôi, mà lần rút số nào cũng được dự, như thế ta đang nắm phần rồi vậy, nếu vé của mình trong số được lĩnh nguyên cả 15. Mỗi vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá 15, hoặc 10 00 cho đến một lần quan, không có cũng được hoàn lại cả quan.

Thực là một cách đặt lấy lắc nhất và lợi nhất

Có đến 240 triệu quan được trúng số

Bắn kê những số được trúng sẽ gửi cho người đã mua không ấy lâu, về mỗi kỳ số trong hồn 15 tháng năm.

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, chỉ gửi 20 quan cho nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paperie, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)